

Meraklı Minik

Ağustos 2011
Sayı: 56
3,5 TL

Aylık Okul Öncesi Bilim Dergisi

Rengârenk
Çıkartmalar

Karakulak
Tacı

Ayak izlerini
Takip Etme
Oyunu

Yaban
Hayvanları
Kartları

Fotoğraf
Makinesi
Maketi

Karakulak ve Yavruları

Meraklı Minik

Sevgili Çocuklar,

Bu sayımızda sizleri ülkemizde yaşayan kedi türlerinden biri olan karakulakla tanıştırmak istedik. Karakulaklar, ülkemizin Ege ve Akdeniz bölgelerindeki çam ormanlarında yaşıyor. Ne yazık ki sayıları çok azalmış durumda. Bu nedenle onları korumak için çeşitli çalışmalar yürütülüyor. Karakulakların ve diğer yaban hayvanlarının incelenmesi ve korunması gibi işler, yaban yaşamı araştırmacılarının ilgi alanlarından. Bu nedenle dergimizde yaban yaşamı araştırmacılarının çalışmalarıyla ilgili yazılara, etkinliklere ve oyunlara da yer verdik. Bunların yanı sıra ülkemizdeki ve dünyadaki diğer kedi türlerine de değindik. Alageyik, tilki ve yabantavşanı gibi, karakulakla aynı yaşam alanını paylaşan diğer hayvanlardan da söz ettik. Doğa fotoğrafçılarından esinlenerek hazırladığımız fotoğraf makinesi maketini de seveceğinizi umuyoruz. Karakulaklar ve yaşam alanlarıyla ilgili sayfalarımızın hazırlanmasına katkıları için Bern Üniversitesi Ekoloji ve Evrim Enstitüsü'nden Batur Avgan'a teşekkür ediyoruz.

Hepinizi sevgiyle kucaklarız.

Aslı Zülal

"Benim manevi mirasım ilim ve aklıdır"

Mustafa Kemal Atatürk

Sahibi

TÜBİTAK Adına Başkan
Prof. Dr. Nüket Yetiş

Genel Yayın Yönetmeni Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Duran Akca
duran.akca@tubitak.gov.tr

Yayın Yönetmeni

Aslı Zülal
asli.zulal@tubitak.gov.tr

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Berrin Akman
Prof. Dr. Meryem Beklioğlu
Prof. Dr. Ömer Cebeci
Yrd. Doç. Dr. Şansal Erdinç
Prof. Dr. Gelengül Haktanır
Dr. Şükrü Kaya
Yrd. Doç. Dr. Sait Uluç

Redaksiyon

Özlem Özbal
ozlem.ozbal@tubitak.gov.tr

Araştırma ve Yazı Grubu

Dr. Mehmet Buldu
mehmet.buldu@tubitak.gov.tr
Meltem Yenil Coşkun
meltem.coskun@tubitak.gov.tr
Pınar Dündar
pinar.dundar@tubitak.gov.tr
Seçil Güvenç Hepar
secil.hepar@tubitak.gov.tr
Bilge Nur Karagöz
bilge.karagoz@tubitak.gov.tr
Şefika Eroğlu Özcan
sefika.ozcan@tubitak.gov.tr
Zuhal Özer
zuhal.ozer@tubitak.gov.tr
Güliz Selim
guliz.selim@tubitak.gov.tr
Kübra Sıvışoğlu
kubra.sivisoglu@tubitak.gov.tr

Grafik Tasarım - Uygulama

Fulya Koçak
fulya.kocak@tubitak.gov.tr
Ayşegül Doğan Bircan
aysegul.bircan@tubitak.gov.tr

Çizer

Pınar Büyükgöral
pinar.buyukgoral@tubitak.gov.tr

Web Tasarım - Uygulama

Sadi Atılğan
sadi.atilgan@tubitak.gov.tr

İdari Hizmetler

İmran Tok
imran.tok@tubitak.gov.tr

Mali Yönetmen

H. Mustafa Uçar
mustafa.ucar@tubitak.gov.tr

İletişim Bilgileri

Meraklı Minik Dergisi
Atatürk Bulvarı
No: 221 Kavaklıdere / 06100 / Ankara
Tel (312) 427 06 25 (Yazı İşleri)
Tel (312) 468 53 00 (TÜBİTAK Santral)
Faks (312) 427 66 77 (Yazı İşleri)
İnternet www.tubitak.gov.tr/merakliminik
e-posta merakli.minik@tubitak.gov.tr

Abone İlişkileri

abone@tubitak.gov.tr
Tel (312) 468 53 00

ISSN 977-1307-1998
Fiyatı 3,5 TL (KDV dahil)

Baskı

İhlas Gazetecilik A.Ş.
www.ihlasgazetecilikkurumsal.com
Tel (212) 454 30 00

Baskı Tarihi: 29.07.2011

Dağıtım

TDP
http://www.tdp.com.tr/

HER AYIN 1'İNDE ÇIKAR

İçindekiler

2

2

Karakulak ve Yavruları

6

Termessos'a Nasıl Gidilir?

8

Piknik Alanındaki Tuhafliklar

10

Bu Kediler de Ülkemizde Görülüyor

12

Hangi Kediden Bir Tane Var?

13

Kedilerin Özellikleri

15

Hangi Kürk Hangi Kediye Ait?

16

İşte Bir Karakulak!

18

Yabankeçisi, Alageyik, Yabantavşanı ve Tilki

20

Yaban Yaşamı Araştırmacıları Neler Yapar?

22

Fotoğrafçı Hangi Fotoğrafı Çekti?

24

Doğa Fotoğrafçıları İşbaşında

26

Çok Merak Ediyorum

28

Haydi Mutfaka

30

Küçük Eller İşbaşında

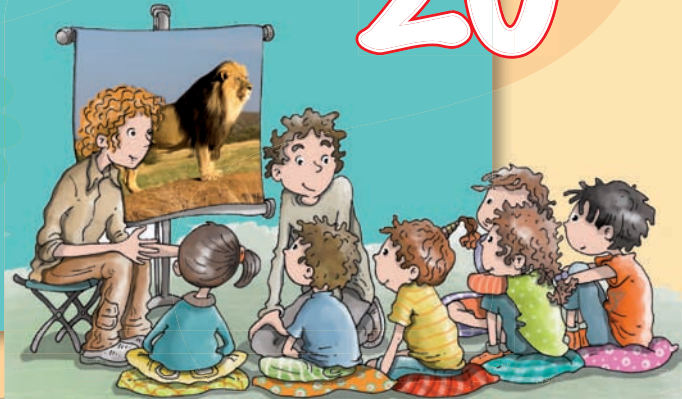
32

Kırçıl'ın Seçtikleri

10

20

Kapak Çizimi: Pınar Büyükgöral

Karakulak ve Yavruları

Dağdaki ormanda gece. Karakulaklar yuvalarından çıkmış. Anne karakulak önden gidiyor. Yavru karakulaklar hemen arkasında onu izliyor.

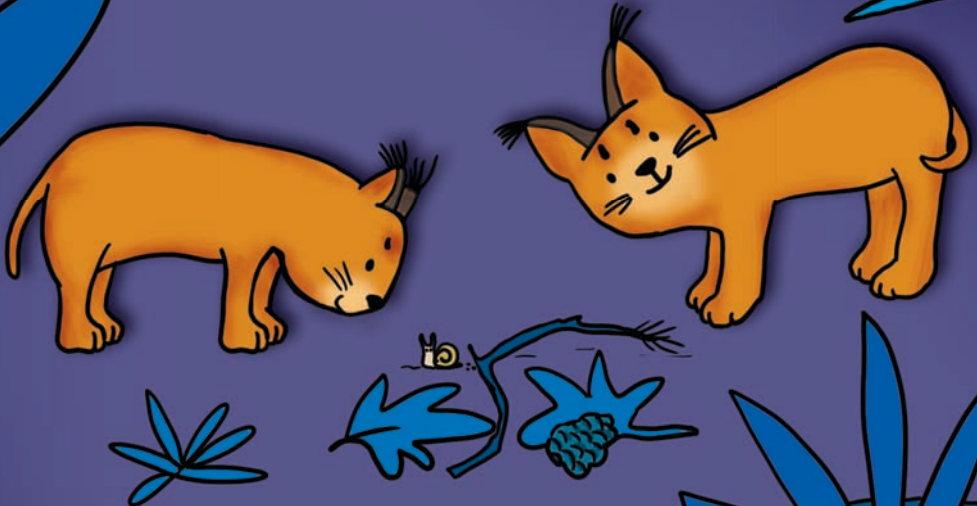
Bu resimde kaç karakulak var?
Haydi say.

Yavru karakulaklar aniden durup çevreyi koklamaya başladılar. Herhalde bir koku aldılar. Anne karakulak onların durduğunu fark etmeyip yürümeye devam etti.

Sence karakulaklar ne kokusu almış olabilir?

Yavru karakulaklar tekrar yürümeye başladılar.

O da ne? Burada yol ikiye ayrılıyor. Acaba anne karakulak hangi yoldan gitti? Haydi söyle.

Sonunda bir su birikintisine ulaştılar. Anne karakulak su içmeye başladı. İşte tam bu sırada yavru karakulaklar bir ses duydu.

Yavru karakulakların duyduđu ses ne sesi olabilir? Buraya çiz.

Termessos'a Nasıl Gidilir?

İki arkadaş, Güllük Dağı Milli Parkı'nın girişindeler. Dağın yukarısında kalıntılar var. Bu kalıntılar, eski zamanlardan kalma Termessos kentine ait. İki arkadaş oraya gitmek istiyor. Bazı yollar kapalı. Açık olan yolları izleyerek onları antik kente ulaştırabilir misin? Haydi eline bir kalem al ve Termessos'a giden yolu çizerek göster.

Güllük Dağı Milli Parkı'nda
karakulaklar da yaşıyor.
Bu resimde bir mağaranın
içinde dinlenen karakulakları
bulur musun?

Kübra Sıvışoğlu
Çizim: Necdet Yılmaz

Piknik Alanındaki Tuhafliklar

Bu resimde bir ormandaki piknik alanını görüyorsun. Burada bazı tuhaflıklar var. Bu tuhaflıkları bulup yanlarına "X" işareti koyabilir misin?

Bu Kediler de Ülkemizde Görülüyor

Bu bir yaban kedisi.
Ormanlarda ve
çayırliklarda yaşar. Kürkü
desenlidir. Ev kedisinden
biraz daha büyük olur.

Bu bir sazlık kedisi. Sazların ve
uzun otların bulunduğu yerlerde
yaşar. Yaban kedisinden biraz
daha büyük olur.

Bu bir vaşak. Vaşak ormanlarda yaşar. Kalın kürkü en soğuk havalarda bile onu korur.

Yavru vaşaklar, kendilerine bakabilecek duruma gelene kadar annelerinden ayrılmazlar.

Hangi Kediden Bir Tane Var?

Burada birçok farklı kedi görüyorsun. Biri dışında diğerlerinden hep ikişer tane var. Hangi kediden bir tane olduğunu bulabilir misin?

Bu sayfadan
küçük bir kitap
yapabilirsin.

1

Sayfayı
kesik kırmızı
çizgilerden kes.
Böylece, üç
ayrı parça elde
edeceksin.

2

Bu parçaları mavi
çizgilerden ikiye
katla.

3

Parçaları, sayfa numaraları
birbirini izleyecek biçimde
iç içe koy.

4

Ortasından
zımbala.
Kitabın hazır!

Kedilerin Özellikleri

Şefika Eroğlu Özcan
Çizim: Bengi Genç

9

Kediler karanlıkta da görebilir. Ayrıca
burunları çok iyi koku alır.

2

Kediler günlerinin çok büyük bir
bölümünü uyuyarak geçirirler. Bazı
kediler günde yirmi saat uyuyabilir.

7

Kediler çok
çeviktir. Ayrıca
ağaçlara kolayca
tırmanabilirler.

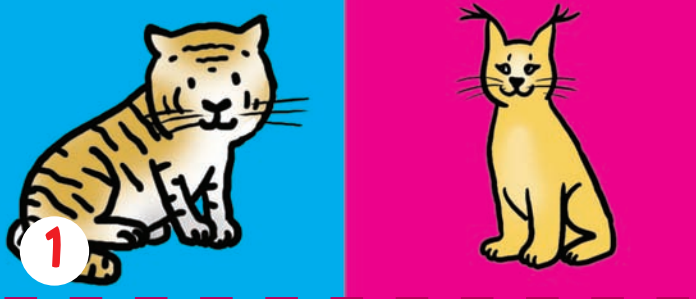

4

Kediler çok hızlı koşabilir. Aralarında en
hızlı koşan çitadır.

Aslan, leopar, kaplan, karakulak... Bunların hepsi aslında birer kedi. Görünüşleri farklı olsa da bütün kedilerin bazı ortak özellikleri var.

1

Bütün kedilerin bıyıkları vardır. Bıyıkları sayesinde en hafif rüzgarı bile hissedebilirler.

10

3

Kedilerin kürklerinin rengi ve deseni, avlanırken gizlenmelerine yardımcı olur.

Bütün kediler tıslama, hırlama benzeri sesler çıkarır. Ama yalnızca aslanlar, leoparlar, kaplanlar ve jaguarlar kükreyebilir.

8

5

Bütün kedilerin yavruları doğduktan sonra anne sütüyle beslenir.

Yavru kediler oyun oynamayı çok sever.

6

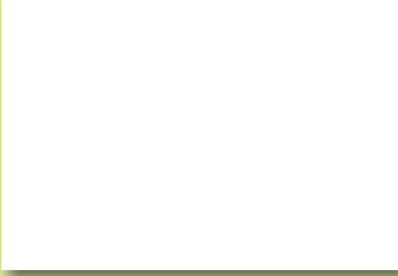
Hangi Kürk Hangi Kediye Ait?

Kedilerin kürkleri farklı farklı. Bazılarının kürkünde desenler var. Aşağıdaki kedilerin kürklerindeki desenleri çıkartmalar arasından bul. Bunları kedilerin yanlarına yapıştır.

Visual Photos

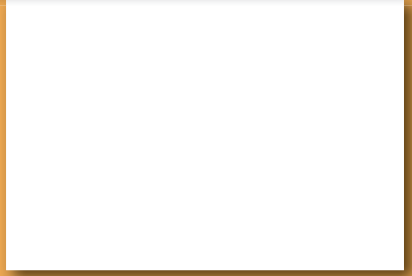
Jaguar

Visual Photos

Kaplan

Getty Images

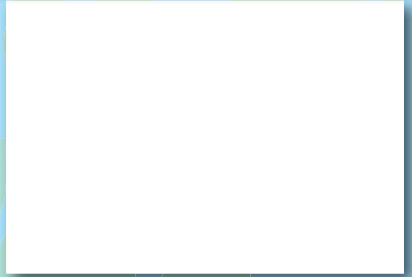
Çita

Getty Images

Kar
Leoparı

İşte bir karakulak!

Yabankeçisi, Alageyik, Yabantavşanı

Ülkemizde karakulakların yaşadığı yerlerde bu hayvanlar da görülüyor.

İşte bir yabankeçisi.
Bir tepeye tırmanmış.
Yiyebileceği otlar arıyor.

Thinkstock

Bunlar alageyik yavruları.
Alageyikler ağaçlık alanlarda yaşar.
Bazen de bu alanların yakınındaki
çayırlarda dinlenirler.

Visual Photos

ve Tilki

Yabantavşanları
ağaçlık
alanlarda,
çayırliklarda
dolaşır.

Visual Photos

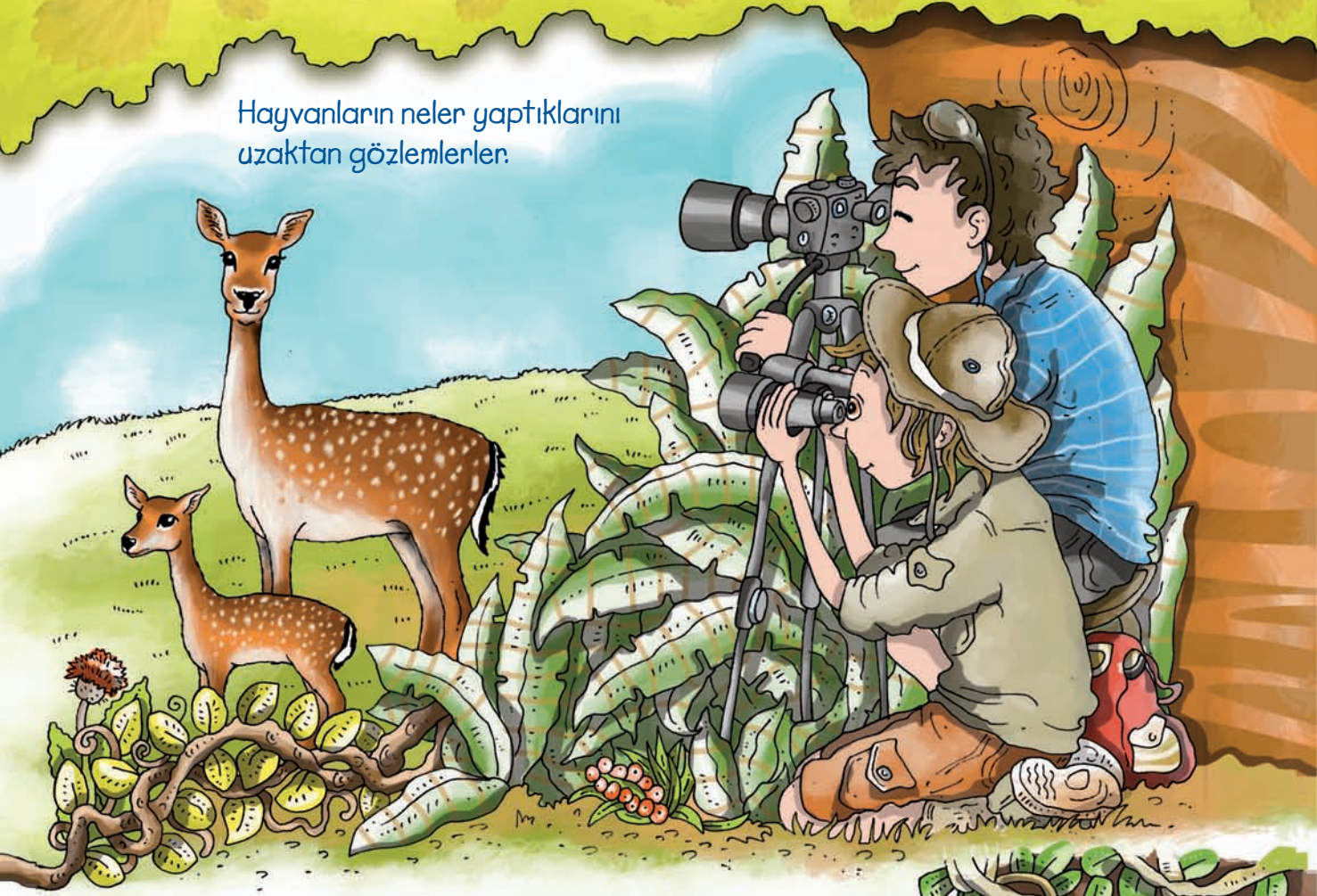
Bunlar da tilki.
Anne tilki ve yavrusu
çalılıkaların yanında
dinleniyor.

Visual Photos

Yaban Yaşamı Araştırmacıları Neler Yapar?

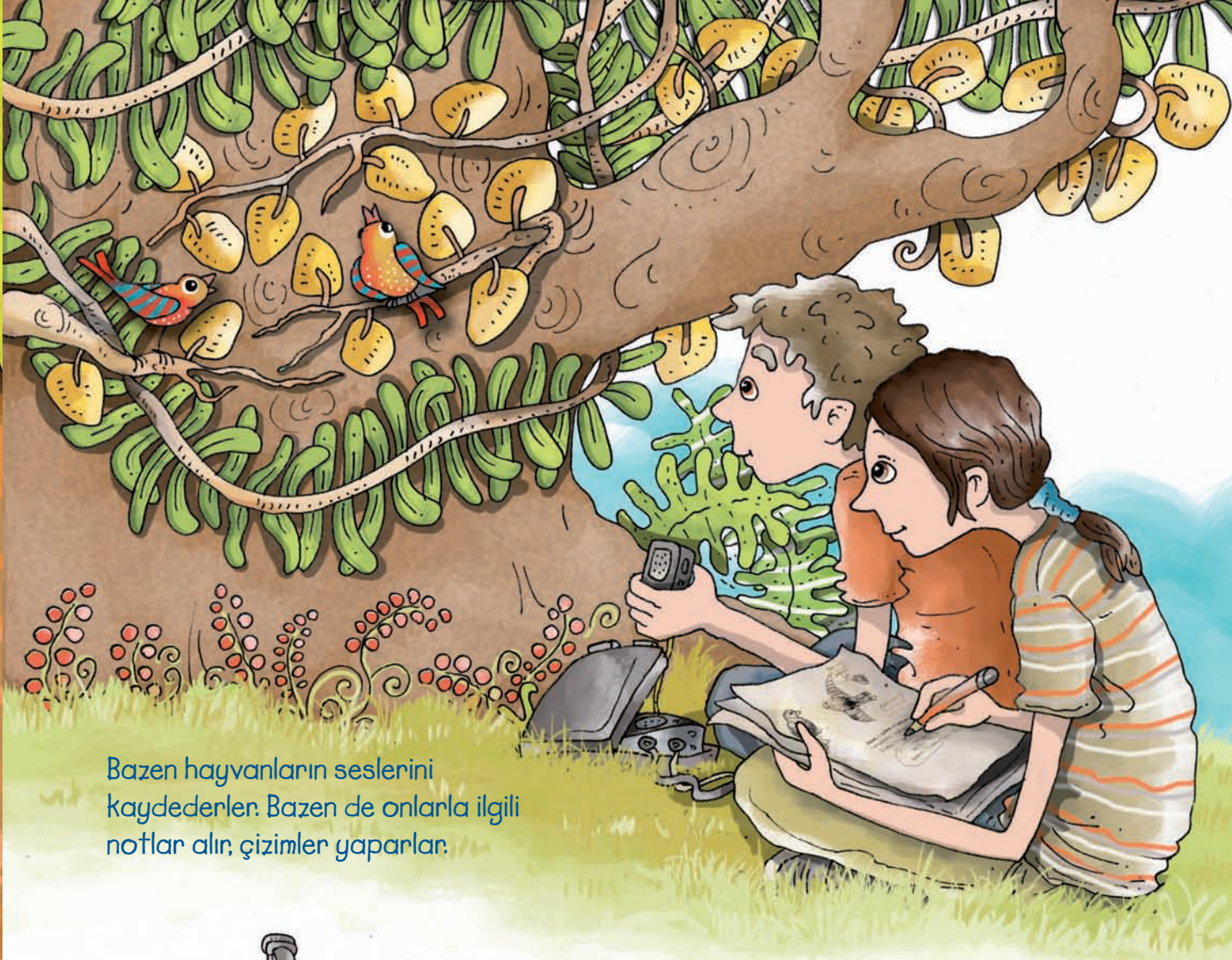
Yaban yaşamı araştırmacıları doğadaki hayvanları korumak için çalışır. Hayvanların yaşamlarını incelerler. Onlarla ilgili bilgi toplarlar.

Hayvanların neler yaptıklarını
uzaktan gözlemlerler.

Hayvanların bıraktığı izleri incelerler.

Bazen hayvanların seslerini kaydedirler. Bazen de onlarla ilgili notlar alır, çizimler yaparlar.

Yaban yaşamı araştırmacıları öğrendikleri bilgileri diğer insanlara da anlatırlar.

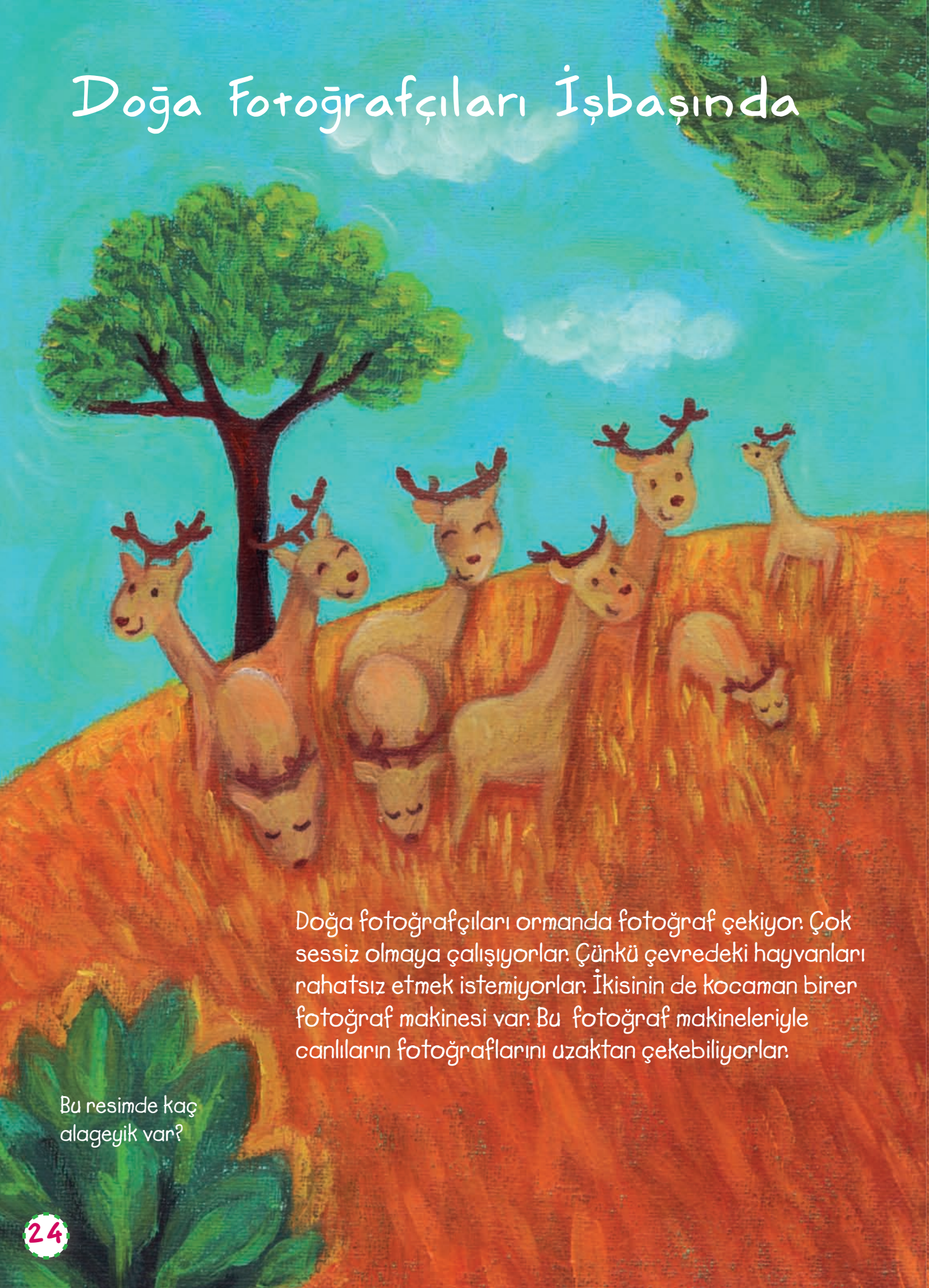
Fotoğrafçı Hangi Fotoğrafı Çekti?

Fotoğrafçı bir alageyiğin ve ağaçların fotoğrafını çekti. Fotoğrafçının çektiği fotoğrafı bulup gösterir misin?

Doğa Fotoğrafçıları İşbaşında

Doğa fotoğrafçıları ormanda fotoğraf çekiyor. Çok sessiz olmaya çalışıyorlar. Çünkü çevredeki hayvanları rahatsız etmek istemiyorlar. İkisinin de kocaman birer fotoğraf makinesi var. Bu fotoğraf makineleriyle canlıların fotoğraflarını uzaktan çekebiliyorlar.

Bu resimde kaç
alageyik var?

Doğa fotoğrafçıların kullandığı
eşyalar arasında fotoğraf
makinesinden başka neler var?

Ağaçtaki
sıvacıkuşunu
bulabilir misin?

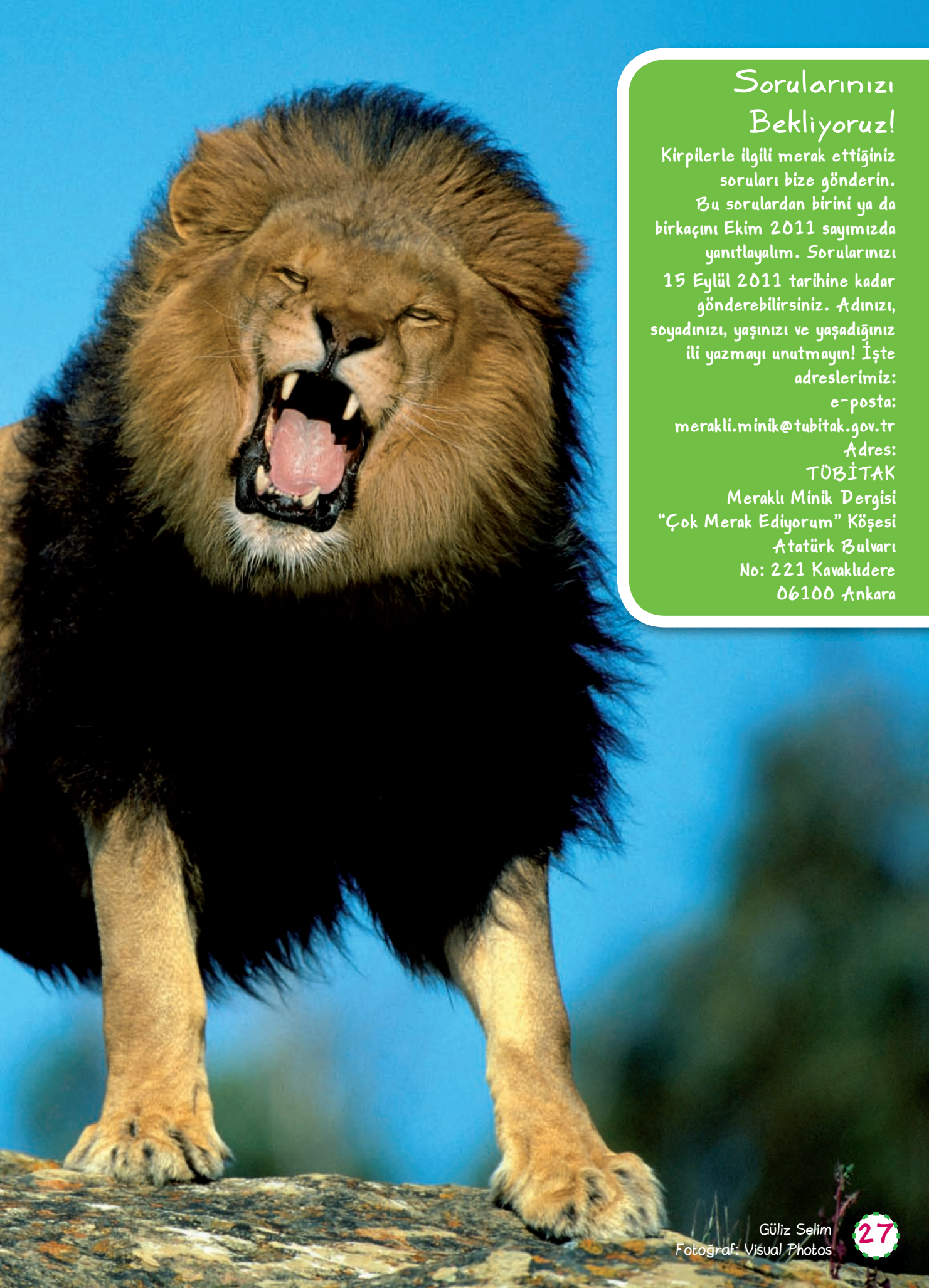
Aslan neden kükrer?

Muhammed Mirza Çengel / 6 yaş / Ankara
Şeyma Zehra Kılıçlı / 7 yaş / Kastamonu

Aslan neresinden kükrer?

Sıla Çelikten / 4,5 yaş / Bursa

Hayvanlar birbirleriyle haberleşmek için çeşitli sesler çıkarır. Aslanlar da diğer aslanlarla haberleşmek için kükrer. Aslanların boğazının özel bir yapısı vardır. Bu yapı sayesinde kükreme sesi çıkarabilirler. Kükreme sesi çok uzaklardan bile duyulabilir.

Sorularınızı Bekliyoruz!

Kirpillerle ilgili merak ettiğiniz soruları bize gönderin.

Bu sorulardan birini ya da birkaçını Ekim 2011 sayımızda yanıtlayalım. Sorularınızı

15 Eylül 2011 tarihine kadar gönderebilirsiniz. Adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve yaşadığınız ili yazmayı unutmayın! İşte adreslerimiz:

e-posta:

merakli.minik@tubitak.gov.tr

Adres:

TÜBİTAK

Meraklı Minik Dergisi

“Çok Merak Ediyorum” Köşesi

Atatürk Bulvarı

No: 221 Kavaklıdere

06100 Ankara

Karakulak Omleti

Malzeme

- 1 yumurta
- 1 ay kaşığı zeytinyağı
- 1 domates
- İki dilim taze kaşar peyniri
- Dereotu
- 1 siyah zeytin
- Tuz

Bu sayfadaki
etkinlik
yetişkinlerle
birlikte
yapılmalıdır.

Yumurtayı çırpın. Domatesi rendeleyin ve yumurtaya karıştırın. İçine biraz tuz ekleyin. Küçük bir tavaya zeytinyağı koyun. Karışımı tavaya döküp birkaç dakika bir yüzünü, birkaç dakika da diğer yüzünü pişirin. Bunu bir tabağa alın. Kaşar peynirinden iki kulak hazırlayın. Bunları omletin üst kısmına yerleştirin. Dereotundan hazırlayacağınız kulak tüylerini de kulakların uç kısımlarına yerleştirin. Çekirdeğini çıkardığınız siyah zeytini ikiye bölün. Bu parçalarla gözleri hazırlayın. Yine kaşar peynirinden keseceğiniz küçük bir üçgen parçasından karakulağın burnunu yapın. Burnun yan kısmına dereotu saplarından hazırlayacağınız bıyıkları yerleştirin.

Haziran sayımızda kaplan, jaguar, aslan ya da leopar maskesi tasarlamanızı istemiştik. İşte maskelerinizle çektiğiniz fotoğraflarınız. Burada yer veremediğimiz fotoğraflarınızı da internet sayfamızda görebilirsiniz. İnternet sayfamızın adresi:

<http://www.tubitak.gov.tr/merakliminik>

Melih Gül - 5 yas - Iğdır

Yagmur Kırkpınar - 3,5 yas - Adana

Ada Ulaş Karan - 4 yas - Adana

Burcu Karademirci - 6 yas - Denizli

Defne Ergener - 5 yas - İstanbul

Halil Arda Alkan - 6 yas - Manisa

Berra Nur Güyüm - 4,5 yas - Ankara

Kamile Nur Öztürk - 5 yas - Isparta

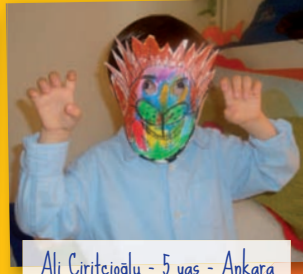
Uygur Arabul - 4 yas - İzmir

Kayra Taybıllı - 5 yas - Çorum

Cansın Miray Sarıkaya

Ali Ciritioğlu - 5 yas - Ankara

Mustafa Simsek - 5 yas - Isparta

Kerem Ciftci - 6 yas - Denizli

Ekim 2011 sayımız için atık malzemeler kullanarak bir kirpi şapkası tasarlamanızı istiyoruz. Şapkanızla birlikte çektiğiniz bir fotoğrafı, adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve oturduğunuz ili de yazarak bize gönderin.

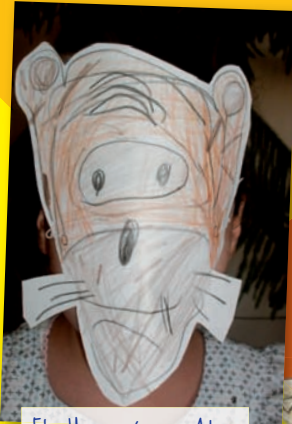
15 Eylül'e kadar süreniz var.

Adreslerimiz aşağıda:

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi
"Küçük Eller İşbaşında" Köşesi
Atatürk Bulvarı No: 221
06100 Kavaklıdere / ANKARA
e-posta: merakli.minik@tubitak.gov.tr

Elif Sude Bostancı - 4 yaş - Çorum

Eliz Uygun - 6 yaş - Adana

Zehra Genç - 3 yaş - İstanbul

Yusuf Efe Doğan - 5 yaş - Adana

Tarık Vardarlı - 5,5 yaş - İzmir

Nehir Bidev - 6 yaş - Erzurum

Yaren Özen - 4 yaş - Tekirdağ

Zeynep Akca - 3 yaş - Samsun

Ela Deniz Kılıncı - 5 yaş - Uşak

Nur Söylemez - 4 yaş - Konya

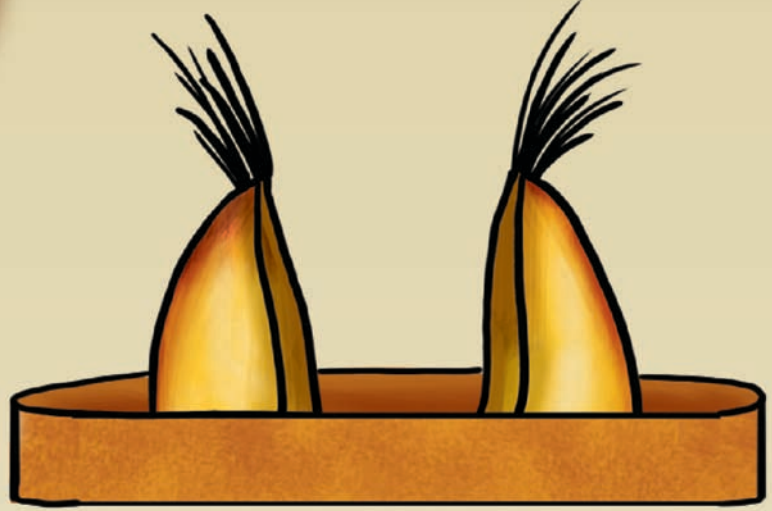
Nehir Uzel - 5 yaş - Osmaniye

Oyun

Haydi Karakulak Olalım!

Bu sayıda dergimizin ekinde bir karakulak tacı verdik. Karakulak tacınızı hazırladıktan sonra onu kafanıza takıp oyunlar oynayabilirsiniz. Dört ayak üzerinde dolaşarak karakulakların yürüyüşünü canlandırabilirsiniz. Ayrıca karakulaklar çok iyi sıçrayıp avlarını havada yakalayabilirler. Onların bu davranışlarını taklit etmeyi deneyebilirsiniz. Karakulaklar miyavlama, tıslama ve hırlama gibi sesler çıkarırlar. Siz de bu sesleri çıkarmaya çalışabilirsiniz. Karakulaklar çok iyi saklanır. Karakulakların bu özelliğinden yola çıkarak evinizde "karakulak saklambacı" oynayabilirsiniz. Renkli kartonlardan karakulak taçları hazırlayıp bir karakulak ailesi oluşturabilirsiniz. Bu sayede canlandırma oyununu ailenizle ya da arkadaşlarınızla birlikte oynayabilirsiniz.

Kübra Sıvışoğlu

Kitap

Pırtık Tekir

Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları'ndan çıkan "Pırtık Tekir"de sevimli bir kedinin öyküsü anlatılıyor. Sokak müzisyeni olan sahibiyile birbirlerini kaybetmelerinden sonra Pırtık Tekir'in eskisinden çok farklı bir yaşamı olur. Fakat bir gün Pırtık Tekir kentin sokaklarında dolaşarak eski sahibini aramaya karar verir. Bu öykü mutlu bir şekilde sona eriyor. Ama sürprizli bir son bu. Pırtık Tekir'in öyküsünü merak ediyorsanız siz de bu kitabı okumalısınız. Pırtık Tekir'i Julia Donaldson yazmış. Kitabın çizimleriniyse Axel Scheffler yapmış.

Güliz Selim

Maket

Fotoğraf Makinesi Maketi

- Fotoğraf makinesinin tüm parçalarını dış çizgilerinden kes.
- A ve B parçalarındaki kesik çizgilerle gösterilen bölümleri çıkar.
- A parçasındaki yeşil kulakçığa yapıştırıcı sür.
- Yeşil kulakçığı B parçasının arkasında belirtilen yere yapıştır. A ve B parçalarının pembe kulakçıklarının aynı tarafta olmasını sağla. Sonuç olarak uzun bir şerit elde edeceksin.
- Şeritteki bütün kulakçıkları arkaya katla.
- Şeridin beyaz kulakçıklarına yapıştırıcı sür.
- Beyaz kulakçıkları, fotoğraf makinesinin ön yüzünün arkasına yapıştır. Ancak şeridin sarı bölümünün makinenin ön yüzünde sarı çizgiyle gösterilen kısma denk gelmesine dikkat et.
- B parçasındaki mor kulakçığa yapıştırıcı sür.
- Mor kulakçığı şeridin arkasında belirtilen yere yapıştır.
- Şeridin pembe kulakçıklarına yapıştırıcı sür. Bunları fotoğraf makinesinin arka yüzünün arkasına yapıştır. Yine şeridin sarı bölümünün makinenin sarı çizgiyle gösterilen kısmına denk gelmesine dikkat et.
- Dergimizin ekinde verdiğimiz fotoğrafları dış çizgilerinden kes. Fotoğrafları maketin yan yüzündeki açıklıktan makinenin içine yerleştir.

Fotoğraf makineniz tamamlandığında böyle görünecek.

Zuhal Özer

Oyun

Doğa Fotoğrafçısı Olma Oyunu

Bu sayımızda dergimizin ekinde verdiğimiz fotoğraf makinesi maketiyle doğa fotoğrafları çekme oyunu oynayabilirsiniz. Bir doğa fotoğrafçısı olarak ormanlarda, kırlarda dolaşip ilginç canlıların fotoğraflarını çektiğinizi düşleyebilirsiniz. Bunlarla ilgili resimler yapıp daha sonra bir sergi hazırlayabilirsiniz.

Güliz Selim

Sence bu tilki
yavruları nereye
bakıyor olabilir?

